

HANDBOK I KLIMATPÅVERKAN PÅ KULTURARV: SAMLINGAR, FÖREMÅL OCH INTERIÖRER

Orsaksfaktor	Konsekvens <Orsak och effekt>	Fara			Exponering	Sårbarhet/känslighet	Anpassning		
		Typ av fara	Väderfaktorer	Klimatförändringar			Motstånd	Acceptans	
	Markrörelse, Ökad nederbörd och Ökad biologisk tillväxt på byggnader kan indirekt påverka samlingarna inuti byggnaden.	Instabila markförhållanden; Vattengenomträngning; Ekologisk			Topografi; Lokal geologi och jordtyper; Närhet till vattenkällor såsom springkällor	Byggnads- och markkonstruktion eller material; Skick i fråga om underhåll/repairation; Lokal dränering; Känsligheten hos material och ytskikt; Förekomst/avsaknad av personer/personal på plats	Tätare underhåll/kontroll av underjordisk dränering; Anpassa yt-dränering och landskapsplanering/plantering; Överväg markutredning, stöttning och förstärkning av utsatta slänter		
	Ökad förekomst av/allvarlighetsgrad för översvämningar, vilket orsakar skador på/förluster av byggnaden och samlingarna.	Översvämning	• Vattenflöden	Långvariga nederbördsperioder under flera dagar/veckor; Korta, intensiva regnperioder under flera timmar	Ökad frekvens av långvarig nederbörd under vintermånaderna; Ökad förekomst av intensiv nederbörd på sommaren	Byggnadsstomme och klimatskärm; Skick avseende underhåll/repairation; Använda material; Skick på lokala dränerings-/vattenledningssystem avseende underhåll/repairation; Förekomst/avsaknad av personer/personal på plats	Se över trummor och intilliggande bäckar; led om vattenflöden runt byggnader; Översvämningsplaner på plats; Förändringar av byggnaders utformning i syfte att minska konsekvensen (t.ex. flytt av det som är känsligt för vatten från källare/markplan till högre nivåer där så är möjligt)		
• Regn-/ytvatten	Korta, intensiva nederbördsperioder under flera timmar		Topografi; Närhet till vattendrag						
• Grundvatten	Långvariga nederbördsperioder, vilka sträcker sig flera veckor/månader		Topografi; Förekomst/avsaknad av hårda marktytor						
	Högre inre luftfuktighet till följd av varmare temperaturer och ökad nederbörd, vilket orsakar: <ul style="list-style-type: none"> • ökad förekomst av mögel och svampangrepp • sannolikhet för nya insekts-/skadedjursarter och ytterligare livscyklar för befintliga insekter/skadedjur per år • ansvällning, deformation eller missfärgning av organiska föremål, korrosion av metaller och misslyckade bevarandeåtgärder 	Lufttemperatur och luftfuktighet		Temperatur; Soltimmar och molntäcke; Luftfuktighet	Stigande temperaturer under alla årstider	Solens läge; Relativ fuktighet; Vind	Solens läge; Potentialen för solvinst för rummet i fråga; Rummets och inomhusklimat	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbunden inspektion av objekt och miljötillsyn • Extra resurser till förebyggande bevarande • Ökad användning och tillsyn av insektsfällor för att säkerställa att skadedjursproblematiken kan bedömas i from av uppföljande behandling • Regelbunden riskbedömning och översyn av utställnings- och lagringsmiljöer • Beredskapsplaner bör upprättas och hållas uppdaterade för att minska riskerna • Kontrollera ventilationen 	Förflyttning av objekt och samlingar till mer lämpliga förhållanden bör övervägas
		Vattengenomträngning		Intensiv nederbörd under flera timmar/dagar; Hårda vindar	Ökad frekvens av långvarig nederbörd under vintermånaderna; Ökad förekomst av intensiv nederbörd på sommaren	Närhet till vattendrag; Lokal geologi och ytliga avlagringar; Förekomst/avsaknad av hårda marktytor	Byggnadsstomme och klimatskärm; Skick avseende underhåll/repairation; Material och ytskikt; Exponering av byggnad/konstruktion. Skick på lokala dränerings-/vattenledningssystem avseende underhåll/repairation		

HANDBOK I KLIMATPÅVERKAN PÅ KULTURARV: SAMLINGAR, FÖREMÅL OCH INTERIÖRER

Orsaksfaktor	Konsekvens <Orsak och effekt>	Fara			Exponering	Sårbarhet/känslighet	Anpassning	
		Typ av fara	Väderfaktorer	Klimatförändringar			Motstånd	Acceptans
	Fluktuerande inre luftfuktighet till följd av mer frekventa perioder med väta och torka, vilket orsakar sprickbildning på samt klyvning och böjning av material och föremål	Perioder av väta och torka	Omväxlande väta och torka; Temperaturförändringar	Ökad nederbörd under flera veckor/månader; Ändrad frekvens av/intensitet hos nederbörden; Ökande årstemperaturer; Ökande förekomst av extrema väderförhållanden såsom värmeböljor	Topografi; Närhet till vattendrag eller dåligt dränerade ytor; Exponering för rådande vädersystem	Byggnadsstomme och klimatskärm; Skick avseende underhåll/repairation; Använda material	Regelbunden inspektion av objekt; Ha en kontinuerlig tillsyn över utställnings-/lagringsmiljön och modifiera eller ändra efter behov Installera ytterligare primära höljen och skydd (lådor, kåpor, etc.); Förbättra externt skydd mot väder och vind; Frekventare underhåll/repairation	
	Högre inomhustemperaturer, vilket orsakar uttorkning av/termisk påfrestning på inre strukturer och föremål, deformering och sprickbildning samt kortare livslängd för färgsystem och bevarande behandling	Höga temperaturer/värmebölja/fluktuerande temperaturer	Temperaturer som snabbt fluktuerar över timmar/dagar	Ökande temperaturer under alla årstider; Ändrat mönster och intensitet hos nederbörden, i synnerhet torrare somrar	Topografi; Platsens exponering för solstrålning, t.ex. söderläge	Byggnadsstomme och klimatskärm; Skick avseende underhåll/repairation; Använda material	Regelbunden inspektion av interna strukturer/objekt och modifiering av miljön efter behov; Återupprätta traditionella passiva system (installera exempelvis traditionella takluckor, markiser; Förbättra passiv kylning och ventilation; Förbättra objektens förvaringsmiljöer	Kontinuerlig tillsyn av inre strukturer och objekt; Installera ytterligare primära höljen och skydd (t.ex. lådor, lock)
	Ökad risk för brand, vilket orsakar fysiska skador och förlust av interna strukturer och samlingar	Brand	Långvarig torka dagar/veckor; Höga (och över det normala) temperaturer under flera veckor/månader			Skick avseende underhåll/repairation	Installera brandskyddssystem; Avlägsna/kontrollera potentiella faror; Säkerställ att nödutrymnings-/räddningsrutiner och formaliserade avtal med den lokala brandkåren finns på plats	Installera brandvarningssystem; Se till att dörrar och fönster är stängda när lokaler är obemannade; Upprätthåll en riskfri miljö

Symbolernas betydelse:

Temperatur

Nederbörd

Extremväder

Ras, skred och erosion

Översvämning och havsnivåhöjning